

Shoder és Homock

„Vivere militare est” — vagyis „az élet küzdelem” tartották az ókori rómaiak, és bölcsességük ma is érvényes. S bizony, az hamarabb kerül a tűz-vonalba, aki szeretne kimaradni mindenből.

Öszintén csodálom azokat, akik egy-egy igazságszeletért magukra haragítják Söderországot vezetőit, Rízsahonról nem is beszélve.

Rízsahonban ugyanis az a divat, hogy szavakon lovagolnak, nem akarják megérteni a másikat, megsértődnek vélt sérelmeken — kegyetlenül megtorolják az ártatlanokat. Itt született meg a mondás: „Fehér zászlót lengetnek? Hátulról támadj!”

Söderország valamivel jobb: a tollforgatók és alanyaik vitája állandósult. Néhány nyughatatlan (ez ott azt jelenti: a szembe-köpésbe soha bele nem nyugvó) tollforgató állandóan zavart csinál. Csend akkor lenne, ha a Shoderek nagy családjának viselt dolgaiba mindenki beleszólhatna és a Homock állambeliek rendszeresen dolgoznának azért, hogy a Shoderek élhessék világukat. Am a tollforgatók mindig újraélesztik a tüzet, és szüntelenül a zavarosban halásznak.

Tanácstalan vagyok: mi lesz, ha majd senki nem őrzi a tüzet?

D. É.

Zichy Eratója

Lefújták a port egy újabb, eddig rejtett könyvtári kincsről is! Ez esetben (kivételesen) nem a politika tárgyköréhez tartozók közül, hanem egy erotikus album fedőlapjairól. Zichy Mihály grafikáit az örök emberiről páratlanul szép kiállítású kötetben (a Corvina Kiadó jóvoltából) lapozgathatja az olvasó.

Híressé, sőt hírhedtté ezek a tollrajzok tették a mestert; azok, amelyekről eddig még minden Zichy-monográfia mélyen hallgatott. Tudtuk róla, hogy a múlt század első harmadában született művész, mint Waldmüller-tanítvány, az akadémiai tudás reprezentánsa volt. A bécsi tanulóévek után — mint ismeretes — az orosz cárok udvari festője 14 éven át. A 70-es évek közepétől csak rövidebb-hosszabb utazásai szakították meg pétervári tartózkodását. Járt Itáliában, Németországban, dolgozott Párizsban és szülőfaluában, Zalán is, ahol ma festmények, fotók, bútorok, a műterem egyedi berendezési tárgyai szólnak Zichy életművéről és mindennapjairól.

Már korai műveiben ott az életszeret, a szép női test ábrázolásának igénye. Monumentális vázsnain a nő démon, modern szírné, műzsa, égi tüntemény (mint hulló csillag) vagy épp a pusztítás géniuszának megtestesítője: a nő, akit Zichy mindenkor odaadóan tisztelt.

A csak néha felbukkanó testiség — különös módon — a késői korszak alkotásain torlóból igazán. A mesteri ecsetet a realitás vezeti. Alakjai nem elvontak, nem a mitológia tárából való; hús-vér emberek, a XIX. század emberei. Velük ad Zichy az ősi ösztönről egyedül álló albumot, melynek lapjai mozzanatok, a beteljesült szerelem egy-egy jelenete. Érezni bennük alkotóját: hol cinkosságot, hol leplezőt íróniáját.

Varga Mónika

A város peremén

Szinte közhelekedés, hogy a városok nem újonnan épített, hanem már régóta lakott peremterületei a fejlesztés és felzárkóztatás szempontjából nem tartoznak a kiemelt területek közé. A nekik jutó pénzösszeg jócskán elmarad más, frekvenciátlan városrészeknek juttatott összegeknél. Néha nem kis erőfeszítésbe kerül a legalapvetőbb igény kielégítése is. Úgy tűnik azonban, hogy a közvetlenül Szeged mellett fekvő Petőfitelep mintha kivétel lenne.

Az eredmények elérését azonban az itt lakók sokszor kemény munkája és nem kevés anyagi áldozatvállalása tette lehetővé. A telepen sétálva hamar feltűnnek a fejlődés csillogásai, a sok építkezés, a szép családi házak, ugyanakkor nem lehet nem észrevenni a nagyobb részt — kiépítetlen úthálózatot. Nagyobb esőzések után komoly erőfeszítést igényel akár az utca egyik oldaláról átjutni a másikra...

Heiler István egyike azoknak, akik sokat tettek a telepért. 1981-től 1985-ig tanácsos, a Vöröskereszt helyi titkára. 1949 óta lakik itt.

— Mikor ideköltöztünk, nem volt még víz, villany sem. Egy artézi kút volt a környéken, onnan hordta mindenki a vizet. Szerencsére 1949-ben már megépült a gerincevezeték, de még az 1970-es években is volt víz nélküli utca. 1951-ben aztán a villanyvezeték is kihúzták.

A terület további fejlődésének alapvető feltételei így hát viszonylag korán megteremtődtek, hisz már akkor sem adtak építési engedélyt fürdőszoba nélküli házra. De a régebben még meglévő pénzforrások időközönként megcsapantak, a 70-es években a hiányzó vízvezeték költségeinek fedezésére már a lakosság hozzájárulására is szükség volt. Ez a tendencia a továbbiakban tartósan bizonyult, s már ritka volt, ha nem kértek és vártak a lakosoktól anyagi és szintén nem kevés kétkézi segítséget.

Széll Ferenc az őslakosok egyike, 60 éve él itt. 1976-tól a népről titkára, erről a funkciójáról idén, május 10-én mondott le.

— 1976-ban még jóformán járda is alig volt, ma már ki van építve mindenhol, persze társadalmi munkában, a tanács az anyagot biztosította. 1978–79-ben elkészült a magányosvezeték, ennek 11 millió költségehez a lakosság 4700 forinttal járult hozzá családonként. A gázt 84–85-ben vezették be. Ahol én lakom, ötezer forintba került.

Voltak ennél jóval magasabb összegek is. Heiler Istvánék 13 ezer forintot fizettek, és hallottam ennél is magasabb összeget.

Egymást kioltó látomások: Háy Gyula-bemutató Szegeden / Szántó Judit = Színház. — 2. sz.: ill. — Kritika a színház Mohács c. előadásáról.

Személyközpontú tanárképzés az USA-ban és Magyarországon / Farkas Katalin, Klein Sándor = Pedagógiai Szemle. — 4. sz. — Tapasztalatok a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán.

A Matematikai Iskola működése a szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnáziumban / Bánfalvi József = Pedagógiai Szemle. — 4. sz.

Bibó István: Emlékezés egy volt rabnak / K. Zs. = Hítel. — máj. 10. — Szerző: Kaszás Zsombor.

Hűvös búcsú káderlappal: Maradhatott, de... / Domonkos László = Mai Nap. — máj. 11. — Hozzájárulás Sz. Simon István, a Délmagyarország főszerkesztőjének máj. 2-i nyilatkozatához.

Reform a szatirizmus csongrádi bástyáján / N. F. = Reform. — máj. 12. — Szerző: Németh Ferenc. — Beszélgetés Novák Halász Annával, az MSZMP Csongrád Megyei Bizottságának titkárával.

Hallgattassék meg a rendőrség is: A betörőket fülon csípték / HK. = Mai Nap. — máj. 14. — Szerző:

— Ami nagyon hiányzik, az az út — folytatta Széll Ferenc. — Ha elkészül a most épülő műút a Bánk bán utcában, megindulhat a buszközlekedés, ami nagyon hiányzik, és ha megvalósul, főleg az idősebbeknek jelent majd nagy könnyebbséget. De a telep nagy részén a közeljövőben nem lesz újabb szilárd burkolatú út. Pedig a feltöltött föld-utak nagy esőzések után gyakorlatilag járhatatlanná válnak. Központi segítség nincs, illetve csak akkor van, ha a lakók az utcájukban lévő út kiépítésének költségeit több mint felerészben állják. Ez viszont már elviselhetetlen terhet jelentene a legtöbb családnak.

Szűcs Lajos 1984 óta lakik Petőfitelepen, és 1985-ben választották tanácsagnak.

— Mit tekintett akkor megoldásra váró feladatának?

— Két nagy megoldatlan problémánk van: nincs út és csatorna, illetve fontossági sorrendben csatorna és út.

Fontosabbnak tartom a csatornát a magas belvíz miatt, és ebből következik a szennyvíz megoldatlan elhelyezése is. A házak szennyvízcsatlakozása a magas belvíz miatt egyre kevésbé képesek leszikkasztani. No meg, persze, nem célszerű egy pár éve épült utat felbontani egy utólag beépítendő csatorna miatt, meg nem is lehet.

— Mennyibe kerül végül is ez az út?

— Úgy 60–70 millió forintba.

Heiler István:

— 1982-ben már elkészült ugyanennek az útnak a terve, 13 millió költséggel. Akkor ilyen célra 60 millió forint volt az egész városra, így hát az a 13 millió túl soknak bizonyult.

Ismét bebizonyosodott hát, hogy a relatív nagy költség az idő múlásával valószínűleg kicsinyé válik, és igencsak hátrányként szerepel ma már

Csak a töltés a választóvonal?

nemcsak az út hiánya, hanem a mostani többszörös költsége is. Ennek pontos nagyságát Tóth László adja meg, aki szintén 1985 óta tanácsos:

— Hatvanhét millió, de valószínűleg tartom, hogy végső elkészültéig, aminek a határideje szeptember 15., ez az összeg még növekedni fog.

— Úgy tudom, hogy a csatornázáshoz is lakossági segítséget kérnek.

— Igen, nem is keveset. 50–60 ezer forint jutna egy családra, persze csak akkor, ha utcánként a benne lakók több mint 50 százaléka megszavazza. Ez az összeg akkor tűnik igazán magasnak, ha valaki OTP-kölcsönt kénytelen felvenni rá, hisz annak közel 20 százalékos kamata jelentősen megemeli ezt az összeget.

— Nem vár a város vezetősége túl sok áldozatot az itt élőkől?

— Valóban, a lakók nagymértékben hozzájárulnak lakóhelyük fejlesztéséhez és ennek van is eredménye. Ha egyre ritkábban is, azért néha akad még olyan fejlesztés, mint például a Gábor Áron utca vízvezetékének cseréje, 2,5 millióért, melyet központi alapról finanszíroznak.

Petőfitelep az egyre szigorodó feltételek között is akar és tud továbblépni. Helyeztet azonban nehezebb, mint a többi városrészt, hisz amit az újonnan épült városrészek készítenek megkapnak — út, gáz, csatorna —, azt Petőfitelepen egyenként, kemény lakossági munkával és anyagi hozzájárulással lehet csak megszerezni. Szükség volna a peremterületek olyan átfogó fejlesztésére, mely a lakosságot kevésbé venné igénybe, legalábbis anyagiilag, akár — Szűcs Lajos véleménye szerint — az építkezések visszafogásával és az így felszabaduló pénzösszeg átcsoportosításával.

Jó volna azt hinni, hogy a városhoz tartozás nemcsak területi közelséget jelent, hanem egy városi szintű állapotot is. Mert néha úgy tűnik, Petőfitelepet nemcsak a töltés választja el a várostól.

Óvári Zsolt

Díszpolgár

Olvassuk a Szeged című tanács folyóiratban, hogy Szegednek gyakorlatilag mindeddig két díszpolgára van: Rakosi Mátyás és Tildy Zoltán. Ki azért, mert itt ült, ki azért, mert ott állt.

Mindegy... A történetek után ki merne javaslatot tenni esetleg egy díszpolgárságra?

Szeged a hazai lapokban

21/1989

Horváth Kálmán. — A Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság ifjúsági szervezetének kérese.

Bibó-napok Szegeden / Halász Miklós = Vasárnapi Hírek. — máj. 14.

Szabad tér: Szeged harmincadzor / Kovács Ágnes = Vasárnapi Hírek. — máj. 14. — Nikolényi István művészeti vezető a szabadtéri játékokról.

Bibó-konferencia: Három napon át Szegeden / Domonkos László = Esti Hírlap. — máj. 15.

Engedjétek hozzánk, Bibó István! Tanácskozás Szegeden / Nemzet és demokrácia / Gázd-Zelei = Magyar Hírlap. — máj. 15. ill. — Szerző: Gázd Ferenc, Zelei Miklós.

Neve a legnagyobb tiszteletnek örvendő: Bibó-konferencia Szegeden / (halász) = Magyar Nemzet. — máj. 15. — Szerző: Halász Miklós.

Szegény szabadtéri színház Szegeden / Nem lesz több teltház / -orv- = Mai Nap. — máj. 15. — Nikolényi István művészeti vezető nyilatkozata.

Az MSZMP-reformkörök országos tanácskozása: Nagygyűlés Szegeden: A hét végén / S. E. = Petőfi Népe. — máj. 17.

A Don Giovanni Szegeden: Muzsika / Várnai Péter = Magyar Hírlap. — máj. 19. — Kritika a Mozart-opera előadásáról.

Lovász József / Horváth Kálmán = Mai Nap. — máj. 19. — (Mi újság?) — A Csongrád Megyei pártbizottság munkatársának nyilatkozata az MSZMP-reformkörök első országos tanácskozásáról.

Most már cselekedni kell: Szegeden tanácskoznak az MSZMP reformkörüi / (halász) = Magyar Nemzet. — máj. 20. — Szerző: Halász Miklós.

Bibó István szenvedése és nagysága / Sükös Mihály = Magyar Nemzet. — máj. 20.

Kongresszusról döntsön a tagság: Reformkörök találkozója Szegeden / Kövess László, Halász Miklós = Vasárnapi Hírek. — máj. 21. ill. — Pozsgay Imre és Vastagh Pál nyilatkozataival.

Nem akarok pártot alapítani: Londoni tanulmányútja előtt nyilatkozott a Mai Magyarok Királyi Zoltán képviselő / D. L. = Mai Magazin. — 5. sz.: ill. — Szerző: Domonkos László.

Mi? Hol? Mikor?

1989. MÁJUS 24., SZERDA — NÉVNAP: ESZTER

A Nap kel 4 óra 58 perckor, nyugszik 20 óra 25 perckor.
A Hold kel 0 óra 16 perckor, nyugszik 7 óra 27 perckor.

VIZÁLLÁS

A Tisza vízállása Szegednél kedden plusz 594 cm (apadó)

KISSZÍNHÁZ

Este 8 órakor: Antigóné (bérletszűnet)

MOZIK

Vörös Csillag: délelőtt 10 órakor: Piedone Hongkongban (színes, m. b. olasz kalandfilm, IV. helyért), fél 4. háromnegyed 6 és 8 órakor: San Francisco-i zsaru (színes amerikai krimi, III. helyért).

Félfilm: fél 3 órakor: Vuk (színes magyar rajzfilm), háromnegyed 5 és 7 órakor: Piedone Hongkongban (színes, m. b. olasz kalandfilm, III. helyért).

Szabadtság: 3 órakor: Az istenek a fejükre estek (színes, m. b. botswanai filmvígjáték, II. helyért), negyed 6 órakor: Távol Afrikától I–II. (színes, amerikai film, II. helyért).

Filmteka: fél 6 és fél 8 órakor: Veronika Voss vágyakozása (színes NSZK film).

Kertmozi: 9 órakor: Commandó (színes, m. b. amerikai kalandfilm, IV. helyért).

Kiskörösi halászcserda (videomozi): délután 4 és este 8 órakor: Agyagfalamb (színes angol krimi).

Kiskörösi halászcserda, kert: este 9 órakor: Aladdin (színes, m. b. olasz filmvígjáték, V. helyért).

Eva presszó: este 8 órakor: A sárkány visszatér (színes hongkongi kalandfilm).

ÜGYLETEK

GYÓGYSZERTÁR: Klauzál tér 3. szám (13/57-es). Este 8 órától reggel 7 óráig. Csak sürgős esetben!

BALESETI, SEBESZETI ÉS UROLÓGIAI: Ma a balesetet szenvedett személyeket Szegeden az Idegsebészeti Klinika (Pécsi u. 4.) veszi fel, sebészeti és urológiai felvételi ügyeletet a II. kórház (Tolbuhin sgt. 57.) tart.

A gyermekszülők és gyermeksebészeti betegek ellátása a Gyermekklinika gyermeksebészeti osztályán történik.

ESZAKAI ORVOSI: Este fél 6 órától reggel fél 8 óráig a felnőttlakosság részére. Szeged, Hunyadi János sgt. 1. sz. alatt. Telefon: 10-100.

GYERMEKORVOSI: Munkanapokon 13 órától másnap reggel fél 8 óráig, szombaton, vasárnap és munkaszüneti napokon reggel fél 8 órától másnap reggel fél 8 óráig a Lenin krt. 20. sz. alatti körzeti gyermekorvosi rendelőben történik a sürgős esetek orvosi ellátása.

GYERMEK FÜL-ORR-GÉGESZETI ÜGYLETEK: Ma este 7 órától holnap reggel 7 óráig a Fül-Orr-Gégeklinika (Szeged, Lenin krt. 111.) telefon: 21-122.

FOGORVOSI ÜGYLET: Hétfőtől péntekig 22 órától reggel 6 óráig, szombaton reggel 7 órától hétfő reggel 7 óráig: Szeged, Zöld S. u. 1–3. Telefon: 14-642.

S. O. S. LELKISÉGÉLY-SZOLGÁLAT: Mindennap este 7 órától reggel 7 óráig. Telefon: 11-000.

IFJÚSÁGI DROGTELEFON: 54-773. Hétfőn és csütörtökön délután 3 órától 6 óráig hívható.

Tévé

BUDAPEST 1.

7.55: Tévétorna nyugdíjasoknak
8.00: Oidjuk meg! — Matematika-fizika értekezési és felvételi feladatok megoldása

9.30: Képzés

9.35: Hármaskötet — V/1. — Sport (ism.)

10.20: Forróhamu — NSZK dokumentumfilm

11.05: Stúdió '89 — A Televízió kulturális hetilapja (ism.)

11.50: Képzés

16.15: Hírek

16.20: Déli videósugár — A Szegedi Körzeti Stúdió műsora

16.30: Správy — Hírek szlovák nyelven — A Szegedi Körzeti Stúdió műsora

16.35: Képzés — Ertelmi fogyatékosok örökérvényesítő műsora

16.45: Sorstársak — A Pécsi Körzeti Stúdió rehabilitációs műsora

17.05: Alpok — Adria magazin — Öt ország tizenkét tartományi és körzeti stúdiójának közös műsora a Pécsi Stúdióból

17.25: Műsorajánlat

17.30: Zeman örnagy — Csehszlovák filmsorozat — Kék lámpások

19.00: Reklám

19.10: Esti mese — Zabszem varázsló — A három rabló — Csehszlovák rajzfilm

19.20: Reklám

19.25: Közlemények. Műsorajánlat

19.30: Híradó

20.00: Reklám

20.05: Kék fény — Riportműsor

21.05: Reklám

21.10: „Egy szoknya — egy nadrág” — Zenés kalandozás a divat körül — IV. rész.

22.00: Új Világ — Külpolitikai képes krónika

22.45: Híradó 3.

BUDAPEST 2.

Tv 2 Endrei Judittal és Rózsa Péterrel

17.00: Képzés

17.15: Tv 2 — Benne: Reklám — Riportok — Időjárás — Zene — Tévétorna

17.45: Mozaik — Telefonos játék

18.00: Telesport

18.25: Gyerekeknek! — 1. A bűvös gömb — A rajzfűt meseje — Angol rajzfilm — 2. A kincsek kamra kulcsa — Lengyel rajzfilm

18.48: Tv 2

19.00: Jimmy Valentine — Amerikai tévéfilm

19.29: Tv 2 — Benne: Hat ász — A Nivó Kft. és a Rákóczi Hangfelmérőadó és menedzseriroda közös műsora — A nevem: Kozák József

20.00: Út a döntő...

20.10: Milan — Steaua Bukarest — Labdarúgó BEK-döntő — Közvetítés Barcelonából. Szünetben: Híradó 2.

22.05–22.45: Tv 2 — Napzárt

BELGRÁD 1.

8.30: A jekt — tévéfilm gyermekeknek.
9.00: A Zágrábi Televízió oktatóműsora.

10.35: Kocka, kocka, kockácska. 11.05: Rajzfilm. 11.10: Desanka Maksimovic. 11.45: Nagyszűnet. 11.50: Rajzfilm. 12.00: Létező való küzdelem. 12.30: A lélek és a test gyakorlata. 14.00 és 15.40: Iskolatévé. 16.20: Hírek albán nyelven. 16.30: Híradó magyarul. 16.45: Ismeretterjesztő műsor. 17.15: Híradó I. 17.35: A jekt — 1. rész. 18.05: Művelődési kaleszokóp. 18.20: Rajzfilm. 19.30: Híradó. 20.00: Filmcsokor — Mit csinál ma este? — jugoszláv film. 22.35: Híradó. 22.55: Mindig önként — szórakoztató műsor — Halál és ellenség — Amerikai tévéfilm. — Vakarózás — humoros sorozat.

BELGRÁD 2.

17.00: Tévétombola. 17.30: Körzeti műsor. 18.00: Belgrádi műsor. 19.30: Az Újvidéki Televízió híradója. 20.00: Sport-szerda. 20.10: Milan — Steaua Bukarest — Labdarúgó BEK-döntő. 22.15: Huszonöt óra. 22.25: A sportszerda folytatása — vagy műholdas műsor.

SKY

7.00: Gyermekműsor rajzfilmekkel. 9.30: Showműsor. 11.00: Sullivanék — film-sorozat. 11.30: Magazinműsor. 12.30: Gond-fordul. 13.00: Egy másik világ. 14.00: Zene képekkel. 15.00: Választó világ. 16.00: Szeretnél — filmsorozat. 16.30: Csádi ügy — vígjáték-sorozat. 17.00: Rockshow. 18.00: Euro-sport. Benne: Műsorismertetés. 19.00: Sporthíradó. 20.00: Torna. 21.00: Swush. 22.00: Római lovasszemle. 23.00: Labdarúgás.

SUPER

8.00: Egyke. 14.30: Európai kitekintő — magazinműsor. 15.30: Slágerlista-körkép. 16.30: Forró drót. 18.30: Új jelenet show. 19.30: Richard Diamond — bűnügyi sorozat. 20.00: New York kitékintő — amerikai bűnügyi film. 21.45: Választó világ. 22.00: Dempsey és Makepeace — bűnügyi sorozat. 23.00: A profil — bűnügyi sorozat. 00.00: Egyke.

TV 5

16.10: Sylvie és a három szifla. 16.30: Muskatások konyhája. 16.45: Pihenőidő. 17.30: Számok és betűk. 18.00: Pillanatnyi figyelemlettség — film. 19.00: Csillagok papiros. 20.00: Jelenlét. 21.00: Svájci művészportrék. 21.25: Az emberiség öröksége. 21.55: Képzés. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás-jelentés. 22.35: Francia ajk